

מיפוי המבחן בעברית לכיתה ח, תשע"ז (2017)
טור א

פריטי המבחן לפי חלוקה לנושאים	
הנושא	שאלות המבחן
הבנת הנקרא	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10א, 10ב, 13א, 13ב, 14, 15, 16, 17ב, 18, 19, 20, 21, 23, 25
לשון	8, 9, 11, 12, 17א, 22, 24
הבעה בכתב	26

בטבלה שלהלן מוצגים הפריטים העוסקים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה.

הפריטים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה		
ממד ההבנה	סוג הטקסט	
	מידע	טיעון/שכנוע
איתור מידע	1, 2, 4, 6, 10א	15, 16
פרשנות והיסק	3, 5	14, 17ב, 18, 21, 25
הערכה וביקורת	7, 10ב, 13א, 13ב	19, 20, 23

טור ב

פריטי המבחן לפי חלוקה לנושאים

הנושא	שאלות המבחן
הבנת הנקרא	1, 2, 3ב, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24א, 24ב, 26א, 26ב
לשון	3א, 8, 12, 15, 16, 23, 25
הבעה בכתב	13

בטבלה שלהלן מוצגים הפריטים העוסקים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה.

הפריטים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה

ממד ההבנה	סוג הטקסט	
	טיעון/שכנוע	מידע
איתור מידע	14, 17, 19, 22, 24א	2, 4
פרשנות והיסק	18, 20	1, 3ב, 6, 9, 11
הערכה וביקורת	21, 24ב, 26א, 26ב	5, 7, 10

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון חלק ראשון: טקסט מידע – "קולנוע"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
1	14	כתבו שתי פעולות שעשו האחים לומייר שבזכותן הם נחשבים לאבות הקולנוע.	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר את המקום הרלוונטי בטקסט (שורות 2–13), ולזהות פעולות המביעות ראשוניות.	איתור מידע איתור פרטי מידע גלויים בטקסט	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52)
2	17	בשורה 35 כתוב שהקולנוע נקלע למשבר קשה. הביאו דוגמה מהטקסט הממחישה את המשבר.	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר דוגמה המתאימה למצב המתואר בשאלה.	איתור מידע איתור פרטי מידע גלויים בטקסט	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52)
3	18	יש הטוענים כי הצלחתה של הטלוויזיה בשנות החמישים של המאה העשרים מפתיעה. הסבירו את הסיבה לכך על פי הטקסט.	פתוח	התלמידים נדרשים לזהות את מגרעותיה של אפשרות אחת (הטלוויזיה) מול מעלותיה של אפשרות אחרת (הקולנוע), ולהציגן.	פרשנות והיסק הבנת קשרים לוגיים שאינם גלויים והסקת מסקנות מחלקים מהטקסט	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); בלימוד הטקסט יש לתת את הדעת הן להבנת הטקסט השלם הן להבנת הפרטים. ההבנה הלוקלית תתמקד בחלקים בטקסט וביחסים ביניהם (עמ' 52); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52)

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון חלק ראשון: טקסט מידע – "קולנוע"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
4	19	לפי הטקסט ציינו שלושה תפקידים של במאי.	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר את הקטע הרלוונטי בטקסט (שורות 48–67), לזהות את תפקידי הבמאי ולכתוב שלושה מהם.	איתור מידע איסוף פרטי מידע גלויים בטקסט	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52)
5	20	לפניכם חמש סצנות לפי סדר הופעתן בסרט. סמנו ליד שתי הסצנות שסביר שצולמו באותו זמן, לפי שורות 58–63.	סגור	התלמידים נדרשים להבין את שיטת העבודה המתוארת בשורות 58–63, וליישם אותה במצב חדש נתון.	פרשנות והיסק הסקת מסקנות מן הטקסט כולו ומחלקים ממנו	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); אינטרטקסטואליות – הקשרים שהטקסט מקיים עם טקסטים אחרים (עמ' 51); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52)
6	22	מה יוצר את השפה הקולנועית?	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר משפט רלוונטי בטקסט, המסביר את המושג "השפה הקולנועית" (שורות 68–76).	איתור מידע איסוף פרטי מידע גלויים בטקסט	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52)

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון חלק ראשון: טקסט מידע – "קולנוע"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
7	21	אחת התלמידות שקראה את הטקסט אמרה שצריך להוסיף את המשפט שלהלן בתחילת הטקסט לפני שורה 1. הקולנוע הוא רצף של צילומים המוקרנים על המרקע בליווי פסקול. האם אתם מסכימים איתה? נמקו את תשובתכם.	פתוח	התלמידים נדרשים להבין שהמשפט המצוטט בשאלה הוא הגדרה של נושא הטקסט, לנקוט עמדה בנוגע לתרומתו לטקסט ולנמק אותה.	הערכה וביקורת הבנת תפקידם הרטורי של חלקים בטקסט, והערכת מידת הרלוונטיות של פיסת מידע.	היחסים בין התוכן ובין המבנה והרטוריקה של הטקסט (עמ' 50); עמידה על המבנה הלוגי של הטקסט השלם וזיהוי חלקי הטקסט: פתיחה, גוף, וסיום והיחסים שביניהם (עמ' 51); תגובה על טקסט במישור העובדתי והרעיוני (עמ' 52–53)
8	15	סמנו ליד כל משפט אם הוא פעיל או סביל .	סגור	ידע קודם נדרש: הבחנה בין פועל פעיל ובין פועל סביל. התלמידים נדרשים לקבוע אם משפט נתון כתוב בבניין פעיל או שהוא כתוב בבניין סביל.	לשון ומטה-לשון משמעויות הפועל – פעיל וסביל	שילובים – קשרים וזיקות בין פרקים: צורות הפעיל והסביל (עמ' 67)

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון חלק ראשון: טקסט מידע – "קולנוע"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
9	16	"הראינוע היה עד מהרה לתעשייה חשובה, הנושאת רווחים גבוהים..." העתיקו מהמשפט – 1. שני פעלים 2. שני שמות תואר 3. שני שמות עצם	פתוח	ידע קודם נדרש: הכרת חלקי הדיבור. התלמידים נדרשים לזהות חלקי דיבור שונים במשפט נתון.	לשון ומטה-לשון חלקי דיבור	המבנים הבסיסיים – חלקי הדיבור (שם עצם, שם תואר, פועל, תואר פועל, מיליות) כולל הכינויים (עמ' 36); שילובים – צורת ההווה/הבינוני (עמ' 66)
10א	24א	העתיקו מתוך הטקסט שלושה ביטויי זמן שונים המופיעים בשורות 1–43.	פתוח	ידע קודם נדרש: הכרת ביטויי זמן. התלמידים נדרשים לאתר ביטויי זמן שונים בקטע נתון, ולהבחין בינם ובין תיאורים שאינם ביטויי זמן.	איתור מידע איתור פרטי מידע גלויים בטקסט, וזיהוי קשרים לוגיים גלויים, כגון קשר של זמן.	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52)
10ב	24ב	בטקסט מופיעים ביטויי זמן רבים. מדוע?	פתוח	התלמידים נדרשים לקשר בין השימוש בביטויי זמן ובין סוג הטקסט.	הערכה וביקורת הערכת לשון הטקסט, הבנת העיקרון המארגן של הטקסט (מבנה לוגי רטורי).	קריאה והבנה של טקסטים – סוג הטקסט – זיהוי המאפיינים של סוג הטקסט ועמידה על מטרת הכותב (עמ' 49); היחסים בין התוכן ובין המבנה והרטוריקה של הטקסט (עמ' 50); מבנים לוגיים – רצף כרונולוגי (עמ' 51)

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון חלק ראשון: טקסט מידע – "קולנוע"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
11	23	לפניכם קטע קצר. הוסיפו מירכאות במקומות המתאימים.	פתוח	ידע קודם נדרש: תפקידי המירכאות. התלמידים נדרשים להבחין בין משפטים הכתובים בקטע בדיבור ישיר או מילים המציינות שם (התערוכה) ובין מילים ומשפטים אחרים.	לשון ומטה-לשון סימני פיסוק – המירכאות	המבנים הבסיסיים – פיסוק פונקציונלי ותקין בהתייחס לתחביר (עמ' 37); הפיסוק ותפקידיו התחביריים והרטוריים (עמ' 37)
12	25	כתבו במילים את שם המספר שבסוגריים.	פתוח	ידע קודם נדרש: מספר מונה. התלמידים נדרשים לזהות את המין (זכר או נקבה) של שם העצם שאותו מונים, ולכתוב את שם המספר המתאים.	לשון ומטה-לשון שם המספר	מושגים ועניינים – שם המספר (עמ' 22); שימוש תקין בשם המספר (עמ' 24)

משה אסף את התמונות
שצילם במשך חייו והציג
אותן בתערוכה, שקרא
לה חיי מבעד לעדשת
המצלמה.
אספן ידוע ניגש אל משה.
יפה, אמר לו, תמונות
מעניינות. האם אתה מוכן
למכור לי אותן?
לא, יש להן ערך רגשי רב
עבורי, ענה משה. האספן
התאכזב ופנה לדרכו.

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון חלק ראשון: טקסט מידע – "קולנוע"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
13א	26א	תלמידים התבקשו לסכם את הטקסט "קולנוע". לפניכם משפטים שהופיעו בסיכומים של תלמידים. סמנו V ליד שלושת המשפטים הראויים להופיע בסיכום טוב.	סגור	ידע קודם נדרש: מאפייני הסיכום. התלמידים נדרשים לזהות משפטים המאפיינים סיכום, ולהבחין בינם ובין משפטי הערכה או בינם ובין משפטים שיש בהם פירוט יתר.	הערכה וביקורת בחינה אובייקטיבית של איכות הטקסט והתאמתו לנסיבות התקשורת.	סיכום של טקסטים – תהליך הסיכום כולל השמטת מידע שאינו חיוני למסכם, דילול העודפות הטקסטואלית והמרת ניסוחים רטוריים (כגון מטפוריקה, חזרות, דוגמאות) בניסוח ענייני. הסיכום כולל גם הכללות והפשטות (עמ' 57)
13ב	26ב	בחרו משפט אחד מבין המשפטים הכתובים בסעיף א, שאינו ראוי להופיע בסיכום טוב של הטקסט "קולנוע". נמקו את בחירתכם.	פתוח	ידע קודם נדרש: מאפייני הסיכום. התלמידים נדרשים לכתוב אילו מאפיינים של המשפט שבחרו אינם מתאימים למאפייני הסיכום.	הערכה וביקורת בחינה אובייקטיבית של איכות הטקסט והתאמתו לנסיבות התקשורת.	הבנה והבעה – הן בתהליך הקריאה והן בתהליך הכתיבה יש חשיבות לפיתוח חשיבה עילית (מטא-קוגניציה) היינו פיתוח מודעות לפעולות החשיבה המתרחשות בעת הקריאה והכתיבה. התבוננות עצמית של התלמיד בהחלטותיו (עמ' 40); סיכום של טקסטים – תהליך הסיכום כולל השמטת מידע שאינו חיוני למשכם, דילול העודפות הטקסטואלית והמרת ניסוחים רטוריים (כגון מטפוריקה, חזרות, דוגמאות) בניסוח ענייני. הסיכום כולל גם הכללות והפשטות (עמ' 57)

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון						
חלק שני: טקסט טיעון/שכנוע – "לצלם את הטבע – לשמור על הטבע"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
14	1	מהי הטענה המרכזית של המאמר?	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין את הטענה המרכזית של הטקסט, ולזהות אותה מבין ארבע טענות אחרות.	פרשנות והיסק הבנת רעיון מרכזי בטקסט	קריאה והבנה של טקסטים – טכניקות או אסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא ולפי סוג הטקסט (עמ' 49); בדיון בתוכן יש חשיבות לעמוד על הנושא הנדון ועל היגד העל או הטענה המרכזית (עמ' 50); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52)
15	2	תארו שני מקרים מהמאמר שבהם פעולת הצילום גורמת נזק.	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר את הקטעים הרלוונטיים בטקסט (שורות 20–27, 51–55) בעזרת מילים מכוונות (כגון איום, לפגוע, הנזק, להרוס), לבחור שני מקרים ולתאר אותם.	איתור מידע איסוף פרטי מידע גלויים בטקסט	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52)

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון						
חלק שני: טקסט טיעון/שכנוע – "לצלם את הטבע – לשמור על הטבע"						
מספר הפריט	מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/נושא	תוכנית הלימודים-עברית לביה"ס העל-יסודי
16	4	לפי המאמר, איזו פעילות ננקטה בישראל כדי למנוע מצלקים לפגוע בטבע?	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר את הקטע הרלוונטי בטקסט (שורות 41–47), ולזהות את הפעילות הנדרשת בשאלה.	איתור מידע איסוף פרטי מידע גלויים בטקסט	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52)
17א	3א	לפניכם משפט משורות 27–28 במאמר: "חשוב להבהיר שברוב המקרים הנזק הסביבתי הקשור לצילום טבע נגרם בתום לב עקב רשלנות או פשוט בשל חוסר מודעות".	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין את משמעות הביטוי "בתום לב" הכתוב בטקסט, ולזהות ביטוי בעל משמעות דומה.	לשון ומטה-לשון הבנת משמעויותיהן של מילים בתוך הקשר.	ההבנה הנקודתית עניינה במילים, בביטויים ובניבים. מתן תשומת לב למילים ולניבים נבחרים בטקסט יתרום גם לטיפול ולהעשרה של אוצר המילים (עמ' 52); אוצר המילים והמשמעים (עמ' 26–27)
17ב	3ב	הרעיון המובע בשורות 27–28 חוזר כמה פעמים בהמשך המאמר. העתיקו משפט אחד מתוך המאמר המביע רעיון זה.	פתוח	התלמידים נדרשים להבין רעיון המצוטט בשאלה, ולזהות בטקסט משפט המביע רעיון זהה.	פרשנות והיסק הבנת עמדות שונות המוצגות בטקסט.	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52)

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון						
חלק שני: טקסט טיעון/שכנוע – "לצלם את הטבע – לשמור על הטבע"						
מספר הפריט ב	מספר הפריט בטור א	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
18	6	לפניכם כלל מהקוד האתי המופיע באתר האינטרנט של האגודה הישראלית לצילום טבע: צילום בעלי חיים פצועים או במצוקה ייעשה רק לצורכי תיעוד או לצורכי הסברה. הביאו מתוך המאמר דוגמה למקרה שבו פעלו לפי כלל כזה.	פתוח	התלמידים נדרשים להבין את הכלל המצוטט בשאלה, ולמצוא בטקסט דוגמה שיש בה יישום של הכלל הזה (שורות 10–12).	פרשנות והיסק הסקת מסקנות מהטקסט הנלווה ומהטקסט המרכזי, ומיזוג של פרטי מידע משני טקסטים.	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52); התלמידים יפתחו מודעות לאפשרויות שונות של הבנת טקסט בנסיבות שונות (עמ' 52)
19	5	בשורות 36–37 כתוב: "אני מכירה גם סיפורים על צלמים מקצוענים עם שיטות מפוקפקות להשגת צילומים". איזה מקרה מבין המקרים המתוארים להלן מדגים שיטה מפוקפקת להשגת צילום?	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין את משמעות המשפט המצוטט בשאלה (במיוחד את הצירוף "שיטות מפוקפקות"), ולזהות מקרה שיש בו יישום של הרעיון המובע במשפט המצוטט.	הערכה וביקורת שימוש במידע העולה מן הטקסט להקשרים או למצבים אחרים.	מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52);

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון						
חלק שני: טקסט טיעון/שכנוע – "לצלם את הטבע – לשמור על הטבע"						
מספר הפריט	מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/נושא	תוכנית הלימודים-עברית לבית"ס העל-יסודי
20	7	לפניכם קטע מתוך ראיון עם צלם הטבע יוסי אשכול: ... המידע שבקטע זה אינו מופיע במאמר "לצלם את הטבע – לשמור על הטבע". האם לדעתכם חשוב להוסיפו למאמר? נמקו את תשובתכם.	פתוח	התלמידים נדרשים להבין את הרעיון המרכזי של הקטע המצוטט, להבין את הטענה המרכזית של המאמר, להעריך את מידת הרלוונטיות של הרעיון המצוטט למאמר ולנמק את דעתם.	הערכה וביקורת הערכת מידת הרלוונטיות של פיסת מידע.	חשוב לעודד את התלמידים להגיב על טקסט – במישור העובדתי, הרעיוני, במישור הלוגי או במישור הלשוני-רטורי (עמ' 52–53); כתיבת טיעון – כתיבת טיעון מזמנת ליבון רעיונות, ניסוח עמדות בנושאים שנויים במחלוקת (עמ' 57)
21	9	לאחר שקראתם את המאמר, איזו מילה אפשר לשבץ בכותרת המאמר במקום הקו המפריד, כך שתשקף את כוונת הכותב?	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין את הרעיון המובע בכותרת לפי תוכן הטקסט, ולשבץ בכותרת מילה מתאימה שתבטא את הרעיון הזה במקום הקו המפריד.	פרשנות והיסק הבנת קשרים לוגיים שאינם גלויים.	הבנה גלובלית של הטקסט, הבנה לוקלית, והבנה נקודתית שעניינה ביחסים בתוך המשפט (עמ' 52);

הנושא: הבנת הנקרא ולשון						
חלק שני: טקסט טיעון/שכנוע – "לצלם את הטבע – לשמור על הטבע"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
22	8	בשורות 5-6 כתוב: "...ולעיתים גם תמונה תמימה לכאורה יכולה להיות כרוכה ביותר נזק מתועלת". באיזה מן הביטויים שלהלן אפשר להחליף את הביטוי כרוכה ב... כך שתישמר משמעות המשפט?	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין את משמעות הביטוי "כרוכה ב-" ולזהות ביטוי שיש לו משמעות דומה.	לשון ומטה-לשון הבנת משמעויותיהן של מילים בתוך הקשר.	אוצר המילים והמשמעים – המילים והצירופים ייבחרו מתוך טקסטים (עמ' 26); היבטים סמנטיים – הנרדפות לסוגיה (עמ' 30)

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק שני: טקסט טיעון/שכנוע – "לצלם את הטבע – לשמור על הטבע"

מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
23	10	בתחילת המאמר (מתחת לתמונה) כתובות ארבע שורות מודגשות. האם לדעתכם שורות אלה חשובות? נמקו את תשובתכם.	פתוח	התלמידים נדרשים להבין את הכתוב בפתח, להבין את הקשר בין הכתוב שם ובין כל המאמר, לנקוט עמדה בנוגע לתרומת הפתיח למאמר ולנמק אותה.	הערכה וביקורת הבנת תפקידם הרטורי של חלקים בטקסט, ובחינת מידת התאמתם של רכיבים... למטרת הכתיבה.	עמידה על המבנה הלוגי ועל יחסי הגומלין בינו ובין תוכן המאמר (עמ' 26); טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); היחסים בין התוכן ובין המבנה והרטוריקה של הטקסט – בדיון במבנה יש לתת את הדעת לקשרים (הלוגיים) בין חלקי הטקסט (עמ' 51); בלימוד טקסט יש לתת את הדעת הן להבנת הטקסט השלם הן להבנת הפרטים. ההבנה הלוקלית תתמקד בחלקים בטקסט וביחסים ביניהם (עמ' 52); כתיבת טיעון – כתיבת טיעון מזמנת ליבון רעיונות, ניסוח עמדות (עמ' 57)

הנושא: הבנת הנקרא ולשון						
חלק שני: טקסט טיעון/שכנוע – "לצלם את הטבע – לשמור על הטבע"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
24	12	לפניכם משפט מהמאמר הכתוב בדיבור ישיר:	פתוח	ידע קודם נדרש: הכרת מאפייני הדיבור הישיר ומאפייני הדיבור העקיף. התלמידים נדרשים להמיר משפט מדיבור ישיר לדיבור עקיף.	לשון ומטה-לשון דרכי המסירה: דיבור ישיר ודיבור עקיף.	המרה – דיבור ישיר ודיבור עקיף (עמ' 36)
		"אני חושבת שעל הצלמים מוטלת אחריות רבה כשיוצאים לצלם, ובעיקר כשמצלמים בטבע", אומרת מורגן הייס. 				
		כתבו את המשפט בדיבור עקיף.				
25	11	בשורות 70–71 כתוב: "יש להבטיח שהתמונות של בעלי החיים המרהיבים האלה לא יהפכו לתמונות האחרונות שלםם..." למה הכוונה במילים "לא יהפכו לתמונות האחרונות שלהם"?	פתוח	התלמידים נדרשים להבין משמעות משתמעת של משפט מהטקסט בהקשר לתוכן הטקסט.	פרשנות והיסק הבנת משמעות של מילים ושל צירופים מתוך הקשר.	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); ההבנה הלוקלית תתמקד בחלקים בטקסט וביחסים ביניהם (עמ' 52); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52)

הנושא: הבעה בכתב						
חלק שלישי: "להכיר את הטבע"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
26	13	להכיר את הטבע יש דרכים שונות להכיר את הטבע, כגון צפייה בסרטי טבע וטיול בטבע. כתבו כתבה לעיתון בית הספר והביעו בה את דעתכם איזו דרך עדיפה מבין השתיים. נמקו את דעתכם (שני נימוקים לפחות). תוכלו להתבסס על הטקסט שקראתם. כתבו כ-15 שורות (כ-150 מילים).	פתוח	התלמידים נדרשים לבחור דרך מועדפת מבין שתי דרכים נתונות, ולכתוב כראוי טקסט למטרת שכנוע.	הבעה בכתב הבנת המטלה, תוכן ומבנה, תקשורתיות ולשון.	תהליכי כתיבה (עמ' 53–56); כתיבת טיעון (עמ' 57–58)